

Bwyd a Chi 2 – CSHB Cylch 8: Atodiad A

Cefndir

Yn 2018, sefydlodd y [Pwyllgor Cyngori ar Wyddor Gymdeithasol](#) (y Pwyllgor) Weithgor Bwyd a Chi newydd i adolygu methodoleg, cwmpas a ffocws yr arolwg Bwyd a Chi. Ym mis Ebrill 2019, darparodd y Gweithgor Bwyd a Chi [gyfres o argymhellion](#) i'r ASB a'r Pwyllgor ynghylch cyfeiriad yr arolwg Bwyd a Chi yn y dyfodol. Lluniwyd arolwg Bwyd a Chi 2 ar sail yr argymhellion hynny.

Mae arolwg Bwyd a Chi 2 wedi disodli'r arolwg Bwyd a Chi wyneb yn wyneb a gynhaliwyd bob dwy flynedd (2010-2018), Arolwg Tracio Agweddau'r Cyhoedd a gynhaliwyd ddwywaith y flwyddyn (2010-2019) ac Arolwg Tracio Agweddau Defnyddwyr y [Cynllun Sgorio Hylendid Bwyd a gynhaliwyd yn flynyddol \(2014-2019\)](#). Mae'r arolwg Bwyd a Chi wedi bod yn Ystadegyn Swyddogol ers 2014. Gan fod cynnwys y cwestiynau, y dull cyflwyno a'r dull ymateb yn wahanol, ni ddylid cymharu'r arolygon cynharach hyn ag arolwg Bwyd a Chi 2 yn uniongyrchol.

Mae cyhoeddiadau blaenorol am y Cynllun Sgorio yn y gyfres hon yn cynnwys:

- [Cynllun Sgorio Hylendid Bwyd, Bwyd a Chi 2: Cylch 2](#) (Rhagfyr 2021)
- [Cynllun Sgorio Hylendid Bwyd, Bwyd a Chi 2: Cylch 4](#) (Tachwedd 2022)
- [Cynllun Sgorio Hylendid Bwyd, Bwyd a Chi 2: Cylch 6](#) (Tachwedd 2023)

Methodoleg

Comisiynir arolwg Bwyd a Chi 2 gan yr Asiantaeth Safonau Bwyd (ASB). Cynhelir y gwaith maes gan Ipsos. Cynhelir arolwg Bwyd a Chi 2 ddwywaith y flwyddyn. Cynhaliwyd gwaith maes ar gyfer Cylch 8 rhwng 12 Hydref 2023 ac 8 Ionawr 2024.

Cyfraddau ymateb

Ar gyfer Cylch 8, cwblhawyd yr arolwg gan gyfanswm o 5,808 o oedolion o 4,006 o gartrefi ledled Cymru (1,388 o oedolion), Gogledd Iwerddon (1,550 o oedolion) a Lloegr (2,870 o oedolion). Cafwyd cyfradd ymateb gyffredinol o 26.7%. Cwblhaodd 67.4% o'r ymatebwyr yr arolwg ar-lein a 32.6% trwy'r post.

Mae Bwyd a Chi 2 yn defnyddio dull modiwlaid lle gofynnir rhai cwestiynau ym mhob cylch o'r arolwg (bob chwe mis), tra bydd cwestiynau eraill yn codi'n llai aml, er enghraifft bob blwyddyn neu bob dwy flynedd. Mae'r adroddiad hwn yn cyflwyno canfyddiadau yn bennaf o fodiwl 'Bwyta allan a bwyd tecawê' arolwg Bwyd a Chi 2: Cylch 8, sy'n ymwneud â'r Cynllun Sgorio Hylendid Bwyd (CSHB). Gofynnir y cwestiynau hyn yn flynyddol.

Mae rhai o'r canfyddiadau hyn wedi'u cynnwys yn Adroddiad Prif Ganfyddiadau [Bwyd a Chi 2: Cylch 8](#), ond cyflwynir y canfyddiadau'n fanylach yn yr adroddiad hwn.

Cwblhaodd cyfanswm o 4,966 o oedolion (16 oed neu'n h?n) ledled Cymru, Gogledd Iwerddon a Lloegr y modiwl 'Bwyta allan a bwyd tecawê' drwy'r holiadur ar-lein neu drwy'r holiadur post 'Bwyta allan'. Ni fydd pob ymatebwr wedi ateb pob cwestiwn, gan fod atebion i'r cwestiynau'n dibynnu ar ymddygiadau, gwybodaeth ac agweddau hunan-gofnodedig yr ymatebwyr.

Dyluniad yr arolwg

Arolwg dilyniannol modd-cymysg sy'n annog pobl i'w lenwi ar-lein yw arolwg Bwyd a Chi 2. Anfonwyd llythyr at sampl o gyfeiriadau (a ddewiswyd ar hap o Ffeil Cyfeiriadau Cod Post y Post Brenhinol) yn gwahodd hyd at ddau oedolyn (16 oed neu'n hŷn) yn y cartref i lenwi'r arolwg ar-lein. Anfonwyd llythyr atgoffa cyntaf at gartrefi nad oeddent wedi ymateb i'r gwahoddiad cychwynnol. Anfonwyd fersiwn bost o'r arolwg gyda'r ail lythyr atgoffa at y rhai heb fynediad i'r rhyngwyd neu'r rheiny yr oedd yn well ganddynt lenwi fersiwn o'r arolwg trwy'r post. Mae hyn yn helpu i leihau'r gogwydd ymateb sydd fel arall yn digwydd gydag arolygon a gynhelir ar-lein yn unig. Anfonwyd trydydd nodyn atgoffa – a'r un terfynol – at y cartrefi hynny nad oeddent wedi llenwi'r arolwg ar-lein. Rhoddwyd taleb i'r ymatebwyr am lenwi'r arolwg.

Oherwydd hyd a chymhlethdod yr holiadur ar-lein, nid oedd yn bosib cynnwys pob cwestiwn yn y fersiwn bost. Er mwyn i'r holiadur post fod yn fyrrach ac yn llai cymhleth, crëwyd dwy fersiwn ohono.

Pwysoliad

Defnyddiwyd pwysoliad i sicrhau bod y data mor agos â phosib at fod yn gynrychioliadol o is-grwpiau cymdeithasol-ddemograffig ac is-grwpiau eraill yn y boblogaeth, yn ôl yr arfer gydag arolygon y llywodraeth. Mae'r pwysoliad a ddefnyddir o ran data Bwyd a Chi 2 yn helpu i wneud iawn am amrywiadau yn y dewisiadau a wneir gan unigolion yn yr un cartref, am y gogwydd ymateb, ac am y ffaith mai dim ond yn un o'r arolygon post y gofynnwyd rhai cwestiynau.

Ceir rhagor o fanylion am y fethodoleg, y cyfraddau ymateb, y dull pwysoli, ynghyd â'r pwysoliadau a ddefnyddir gyda data Bwyd a Chi 2: Cylch 8 yn yr [Adroddiad Technegol](#).

Dehongli'r canfyddiadau

Mae'r holl ddata a gesglir trwy arolwg Bwyd a Chi 2 yn hunangofnodedig. Mae'r data'n dangos agweddau, gwybodaeth ac ymddygiad yr ymatebwyr eu hunain o ran diogelwch bwyd a materion bwyd. Gan mai arolwg ymchwil gymdeithasol yw Bwyd a Chi 2, ni all adrodd am ymddygiadau yr arsylwyd arnynt.

Mae'r gwerthoedd-p sy'n profi arwyddocâd ystadegol yn seiliedig ar brofion-t sy'n cymharu'r cyfrannau wedi'u pwysoli ar gyfer ymateb penodol o fewn is-grwpiau cymdeithasol-ddemograffig ac is-grwpiau eraill. Gwnaed addasiad ar gyfer maint gwirioneddol y sampl ar ôl pwysoli, ond ni wneir cywiriad ar gyfer cymariaethau lluosog.

Fel arfer, pan adroddir am wahaniaethau rhwng is-grwpiau cymdeithasol-ddemograffig ac is-grwpiau eraill, ceir o leiaf 10 pwynt canrannol o wahaniaeth rhwng y grwpiau ac maent yn ystadegol arwyddocaol ar y lefel 5% ($p < 0.05$). Fodd bynnag, mae rhai gwahaniaethau rhwng grwpiau ymatebwyr wedi'u cynnwys pan fo'r gwahaniaeth yn llai na 10 pwynt canrannol, a hynny pan dybir bod y canfyddiad yn nodedig neu'n ddiddorol. Mae cyfrifiadau canrannol yn seiliedig ar yr ymatebwyr hynny a roddodd ymateb yn unig. Mae'r gwerthoedd a'r cyfrifiadau a adroddir yn seiliedig ar gyfansymiau wedi'u pwysoli.

Termau technegol a diffiniadau

1. Nodir arwyddocâd ystadegol ar y lefel 5% ($p < 0.05$). Felly, pan fydd yr adroddiad yn nodi gwahaniaeth sylweddol, gellir bod yn weddol hyderus bod y gwahaniaeth a adroddwyd yn adlewyrchu gwahaniaeth gwirioneddol ar lefel y boblogaeth.
2. Mae diogeldd bwyd yn golygu bod pawb yn gallu cael mynediad at ddigon o fwyd bob amser i fyw bywyd iach a gweithgar ([Uwchgynhadledd Bwyd y Byd, 1996](#)). Mae [Adran Amaethyddiaeth yr Unol Daleithiau](#) (USDA) wedi creu cyfres o gwestiynau sy'n nodi lefel

diogeledd bwyd ymatebwyr. Mae Bwyd a Chi 2 yn ymgorffori'r [10 eitem ym Modiwl Arolwg Diogeledd Bwyd Oedolion yr Unol Daleithiau](#) ac yn cwmpasu cyfnod cyfeirio o 12 mis.

Cyfeirir at yr ymatebwyr fel rhai sydd â diogeledd bwyd os cânt eu hystyried yn unigolion sydd â diogeledd bwyd uchel (dim arwyddion bod ganddynt broblemau neu gyfyngiadau o ran cael mynediad at fwyd) neu sydd â diogeledd bwyd ymylol (un neu ddau o arwyddion o broblemau – fel arfer pryder ynghylch digonolrwydd bwyd neu brinder bwyd yn y t?).

Ychydig neu ddim arwydd o newidiadau mewn deietau neu gymeriant bwyd). Cyfeirir at yr ymatebwyr fel rhai nad oes ganddynt ddiogeledd bwyd os cânt eu hystyried yn unigolion sydd â diogeledd bwyd isel (adroddiadau o ddirywiad o ran ansawdd, amrywiaeth neu ddymunoldeb deiet. Ychydig neu ddim arwydd o ostyngiad mewn cymeriant bwyd) neu sydd â diogeledd bwyd isel iawn (adroddiadau o nifer o achosion o darfu ar batrymau bwyta a gostyngiad mewn cymeriant bwyd).

3. System ddsbarthu yw'r [Dosbarthiad Economaidd-gymdeithasol Ystadegau Gwladol \(NS-SEC\)](#) sy'n awgrymu sefyllfa economaidd-gymdeithasol unigolion ar sail statws cyflogaeth a galwedigaeth.
4. Mesur swyddogol o amddifadedd cymharol ar sail ardal ddaearyddol yw [Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru \(MALIC\)](#) / [y Mynegai Amddifadedd Lluosog \(IMD\)](#) / [Mesur Amddifadedd Lluosog Gogledd Iwerddon \(NIMDM\)](#). Neilltuir dosbarthiad MALIC/IMD/NIMDM yn ôl cod post neu enw lle. Mae'n gyfrifiad amlddimensiwn y bwriedir iddo gynrychioli'r amgylchiadau byw yn yr ardal, gan gynnwys incwm, cyflogaeth, iechyd, addysg, mynediad at wasanaethau, tai, diogelwch cymunedol a'r amgylchedd ffisegol. Caiff ardaloedd bach eu sgorio gan MALIC/IMD/NIMDM; gwneir hyn ar wahân ar gyfer [Cymru](#), [Lloegr](#) a [Gogledd Iwerddon](#).